

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
UDVARHELYVÁRMEGYE ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZÖK EGYLETE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft. Negyed évre 1 ft. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítványoknak egész évre 3 ft. — Hirdetési és előfizetési a társulatnak megenged. (Betheg Pál könyvnyomdája) inódozók.
Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.

Felügyelők: Dr. Vajda Emil. Pogany Kornél.
Társulatnökök: Solymossy Endre. Embery Árpád.
Kiadó és felelős: Batag. Pál.

A lap szellemi részét illető költségeit a felelős szerkesztő tisztviselő kifizeti. A lap szellemi részét illető költségeit a felelős szerkesztő tisztviselő kifizeti. A lap szellemi részét illető költségeit a felelős szerkesztő tisztviselő kifizeti. A lap szellemi részét illető költségeit a felelős szerkesztő tisztviselő kifizeti.

Gyalogjárók. (Járdák.)

Lapunkban „Városunk legegésőbb kérdéseit”, cimmal cikksorozatjait meg, mely sok elterelelő eszmét foglalt magában. A többi közt a mai kornak megfelelő, o'cső, jó, kényelmes, tartós stb. gyalogjárók szükséges voltát is hangzottak. Ez ezökeletesen igaz! Szinte csodálkozunk azon, hogy városunk vezetői még eddig nem láttak be, hogy bármely község haladására is, elkerülhetetlenül és első sorban szükséges, hogy annak lakói jó érezék magukat, annak lakói meghonosodjanak, annak lakói otthonosak legyenek. De ez csak akkor valószínű meg, ha a város mindazt a kényelmet nyújtja lakóinak, melyet azok pénzükért joggal megkövetelhetnek.

Ezek közül pedig a legegésőbb szükség van a gyalogjárókra.

Gondoljunk csak az őszi és tavaszi esőzések, midőn valóságos lubizkolás viszik véghez a csokoldészerű híg sárban. Ilyenkor az ember Udvarhely lépten-nyomon káromkodni, panaszokdát stb. hall a járó koldosok.

Tudomásunk van arról, hogy városunk intéző körei gondolkodnak már a gyalogjáró felépítéséről; de afelett nagyon sokáig elméldelnek, kunktorokodni nem szabad, mert hiszen az állam, a hosszú időre engedélyezett vámszedési joggal, megadta a költség fedezésére szükséges arányt. Miután e kérdés idáig már megérlelődhetett, nincs egyéb hátra, mint elhatározni mivel és ki kell építtessék lé gyalogjáróinkat. Mi ezen kérdéssel foglalkozunk, utánajártunk e dolgoknak és következőket tárhatjuk az olvasó elé:

A gyalogjárók építése csakis aszfaltból ajánlható és annak keresztulvitelét, The Neuchatel Asphalte Company* című társulatra kell bízni.

Ezen állításainkat következőkkel támogatjuk:

1. Akár milyen követ burkolják be a talajt, mivel a kö közé a nedvesség beszivároga és a kö alatt az nem száradhat ki; az ilyen burkolattal bíró városok házai rendszeren nedvesek.

2. Polytomos javításra szorulnak a gyalogjárók: mert az egyik kö lecsúszik, a másik kimozdul, a harmadik félröbillen stb.

Ellenben az aszfalttal a fentiek közül egyik sem fordulhat elő, sőt következők előnyei vannak:

1. Az első építés, a további fenntartás, későbbi átalakítás, tisztítás és öntözés kevesebb költségbe kerül, mint a legjobb kő, vagy egyéb burkolattal.

2. Az évi kiadások hasonlóképpen csekélyebbek mint a közönséges kő burkolattal, szurkos, vagy makadámval.

3. Javítások a forgalmat kevésbé zavarják, mint más anyagokkal.

4. Vízhatlan, házagnélküli felület, mely könnyű és a leggyökekebb tisztítást lehetővé teszi. Semmi por, vagy sár nem fejlődhetik.

5. Nagy egészségi előnyök egyéb burkolásoknál szemben.

6. Az esővíznek könnyű lefolyása folyton közvetlenül az eső után felszárad és világos sűrű felületet mutat, míg más burkolat órákig, sőt napokig nedves marad, és csunya sötét színezetet vesz fel.

7. Az aszfalt szakadatlan, egyenes, sima felülettel képez, minden csekélyebb házag

nélkül, a mit által víznek, a házak alapjaira nézve oly ártalmas, beszivárgása teljesen lehetetlenné válik.

A, The Neuchatel Asphalte Company, társaság, melynek főszékhelye Londonban, főkintézte Budapestben V. kerület Ferencz József-ter 6. szám alatt van azért ajánljuk, mert csak ezen társaság rendelkezik természetes (biumentartalmú meszkő) aszfalttal, melyet egyedül ők aknáknak ki Svájcban Neuchatel cantonban fekvő Val de Traversben lévő bányákból. Ezen természetes aszfalt bármely időjárás befolyásának ellenáll; továbbá vízhatlan, ruganyos, ha széttrakt akkor ismét átolvasztható és új munkára felhasználható anélkül, hogy tulajdonságából valamit veszítené. Ezért szemközt a mesterséges aszfalt, mely kréta, rossz földolaj, légszszekárrány stb. vegyületekből készül, olcsósága dacára, nagyon drága, mert hamar megrepedezik; azt újra beolvasztani nem lehet; a nagy meleg hatása alatt a lábnyomok láthatók; nagy hidegben megpattogzik; a nedvességet magába veszi, sával csak lassúlagosan oleső ös jó.

Utánajártunk a fizetési módokrak vonatkozólag is és következő előnyös feltevételek tudtuk meg. A városnak nem volna szükség arra, hogy gyalogjárók építésére kölcsönt vegyen fel, mert az aszfaltért rögtönösen fizetni nem kell. A társaság megelégszik avval, ha városunk polgármestere, a város nevében kötelezi magát 10, 15, vagy 20 év alatt felévi törlesztéssel 4 — 4 1/2 — 5% -ok mellett az aszfalt építések az árát lefizetni. A társaság az aszfaltburkolattal jót áll és öt évig a gyalogjárókat ingyen javítja.

Hogy a társaság munkálataival meny-

TÁRCSA.

A dalárda és a czápa.*)

— Makama. —

Nagyérdemű ködöség — zokon ne esék — s reám ne vesék, — ha nyitlan kimondom, — hogy én még Baróthon — borsos voltam, — bárba a pokolban — és a nagyvilágban — minden irányban — megfordultam szakszor — sőt még egy párszor. — S most mégis itt vagyok, — bár ismerem nem oly nagyok, — mint a Maladras dekanájai, — vagy Udvarhely Vajdája, — Ad vócsin Vajda, — ő hozott bájba, — a mikor leírta — egy darab papírra — s ki is nyomlatta — a fókum adta! — hogy én Baróthon — és nem Fóthon, — hol főlle meg borsba a gyongy, — hanem mondod, Baróthon, — hol sok a göröngy, — felolvassok. Lóthon — nem volt több ö, — se szék, — mint borsom, — mikor a betételem — parancsot vettem. — Majd elhívtém, — ugy el rúmtétem. — Mit fogok én felolvasni máma? — Makama, — te kába, — mondá Vajda, — a ki belehozott lába a bájba — és nem hiába, — mert mint mindenki élti, — felolvasásom formája — máma, makama.

Tekhe hol volt, hol nem volt — még maig is, — ha meg nem volt, — egy társaság — Maupésség, — mikor különvált polgárság, papás, — ez maga már nem érdem, — kérdem? — Először voltak nyolczan, — aztán tizennyolczan, — ma már

huszonnyolczan — s ha együtt voltak, — daloltak; — ha nap sütött, ha esett, — nekik egyformán jól esett. — Nem néhez azt kitalálni, — hogy emondja a Goldston Számla, — hogy ez a gárda — az udvarhelyi dalárda. — Zárjassuk be egy szikla várbá, — vagy járjon keresztül ezer dárda, — ha van kilömb gárda, — mint ez a dalárda. — Elmentek koncertbe, bájba, — akár a hetedik lá tárba, — végigdaloltak város, falut — s ha a polgárság aludt, — adtak szerenadót. — Nem fogtak szíj, nádor, — nem keresték a reklámot, — csak daloltak, csak énekeltek, — köztön tudakelt, korán selet — s nem adták vőgy egy szék labarit, — mit arattak: a habért.

Egyezzen ez a fényes gárda, — az udvarhelyi dalárda — azt vette eszébe, — hogy elmergy Fiumébe — Fiume és Udvarhely, — bis az uem oly két hely, — mely egymás mellett fekszik: — belebetegszik — vagy Borozolba ter, — nem egy, mire odár. — Mert híz a tenger — nem leudar, — hogy az ember — vízrel lábbal melleszen rajta át, — hanem víz az, az augyalat! — s nem holmi kukülló, — hol még hulló — sincs, semhogy czipra.

A czápa, czápa, — csak az ne lett vőn az Adriába, — de hiába, — alig értek le Fiumába, — megérkezett oda czápa. — Nosza megjédt — a dalyleglet — s gondolt egyet, — jobbléte volna, — utasradni Erdélyhonba, — ott nincs cseztel, — csupa bájba, — megújnik vissza a Budvárra — Am a karuzgy, a bős, — a bator, erős, — kit meg nem dönt sok ezer kar, — csak egy fűs, ha ő épü gist kar, — kimondta, — hogy jójón jár czápa, bomba, — ha annyit less is, mint a gomba, — nem megy vissza Erdélyhonba, — még meg nem mutatná a tallianak, — hogy a székelgyek mint utazásuk.

Igy értek a kikötőbe, — félig főve — a nagy hóba, — betértek hát a fürdőbe. — Elsőnek megmunkoltak, — fekkindoztak, ki-kíniztak, — később vérszeműt kapának — s a tengerre kiúszának, — be a szelen Adriába, — ez a fürdő csak hiába.

De az eső, őt a kába, — alig rugott egyet lába, — belebotolt a czápa, — egyenesen a százába. — A többiek megérlelték, — majd meg látogtak, egy elhúlték, — csak Vajda, — nem jött zavarba, — sáma volt a karuzsati pilczna, — anélkül ő nem megy se fürdőbe, se táncba, — egyenest belevágta a pácát — s kipekeltelte vele a czápa záját. — A dalárda még volt meutve, — de a czápa el volt veszte, — gégekaruzst kapott.

Ez hatott, — de azért báj — haj! történt mégis, — láttak többet — dalalokák közben — a tenger sima tükre! — Vajda és a czápa betörték a tükörbe, — sőt Fóthon, — testvérek közt egy millió az árva, — Nosza feljöttak — azonnal Vajdát — s nagyban követelték, — hogyba betörték, — fűssnek meg a tenger sima tükre! — Vajda — a nagy bájba — semjött zavarba, — bele nyult a tárczába, — s bűsszék lefordít, — hogy mi az árva — hogy megértesse jerszo avágóit, — kitélt az meg a varargyi fűssétől. — A fűmmi kormany ó, Batyány! — nem alakt, egy nagy lármát csinány, — előbb megmérte — s aztán kérte, — egy millió forint! — nem less nek szírt!

Egy millió pengő — nagyon sok pengő — s Vajdának épít pénze nem volt elegendő, — azért hát így szöla: — Válasz adok róla, — ne kitélőzzenek csak egy piaza szóra, — nem csinálnak mi ily adósságot papira, — megfizetjük szépen a milliómra.

Nagyérdemű ködöség, — zokon ne esék —

* Irta és a mai baróthi hangversenyen felolvasa Róza Mária.

